

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
Факультет сценічного мистецтва
Кафедра майстерності актора

Силабус
навчальної дисципліни
«МАЙСТЕРНІСТЬ АКТОРА»

Галузь знань - 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність - 026 «Сценічне мистецтво»
Освітньо-професійна програма
«Акторське мистецтво драматичного театру і кіно»
Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)

Харків, 2024

Силабус склали

Професор кафедри майстерності актора, заслужений діяч мистецтв України
Ігор Олександрович БОРИС

Завідувач кафедри майстерності актора, кандидат мистецтвознавства
Віталій Дмитрович МІЗЯК

Доцент кафедри майстерності актора, народний артист України
Олександр Павлович МОГИЛА

Старший викладач кафедри майстерності актора, заслужений артист України
Павло Захарович КУЧИН

Старший викладач кафедри майстерності актора, заслужена артистка України
Ольга Яківна ДВОЙЧЕНКОВА

Старший викладач кафедри майстерності актора, заслужена артистка України
Майя Валеріївна СТРУННІКОВА

викладач кафедри майстерності актора
Володимир Микитович ГОРИСЛАВЕЦЬ

викладач кафедри майстерності актора
Андрій Сергійович ЛЕБЕДЬ

Мова навчання – українська

Силабус затверджено на засіданні кафедри майстерності актора

Протокол № 2 від 27 серпня 2024 р

В.о. завідувача кафедри майстерності актора Віталій МІЗЯК

Зміни до силабусу затверджено на засіданні кафедри майстерності актора

Протокол № 8 від 11 листопада 2024 р

Завідувач кафедри майстерності актора Віталій МІЗЯК

Силабус затверджено на засіданні ради факультету сценічного мистецтва

Протокол № 1 від 29 серпня 2024 року

Голова ради факультету СМ Роман НАБОКОВ

Зміни до силубусу затверджено на засіданні ради факультету сценічного мистецтва

Протокол № 4 від 28 листопада 2024 року

Голова ради факультету СМ Роман НАБОКОВ

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Назва дисципліни	Майстерність актора
Викладач	 <p>Борис Ігор Олександрович Авторський профіль: https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/sm/ma/boris.html</p> <p>Кучин Павло Захарович Авторський профіль: https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/sm/ma/kuchin.html</p>
Контактні дані викладача (роб. тел., емейл)	<p>+380953016693 ihor_borys@xdak.ukr.education</p> <p>+380970440307 pavlo_kuchyn@xdak.ukr.education</p>
Інформація про консультації	у зручний для здобувачів час за узгодженням з викладачем.
Логіка вивчення курсу	<p>Пререквізити: Навчальна дисципліна «Майстерність актора» є базовим курсом, що розпочинає підготовку здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 026 «Сценічне мистецтво», освітньо-професійної програми «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно» та неперервно пов'язаний з іншими дисциплінами циклу з метою формування цілісності творчої особистості.</p> <p>Постреквізити: Набуті знання та уміння можуть бути використані при вивченні дисциплін «Специфіка роботи актора перед камерою», «Сценічна мова» та при підготовці творчого проєкту.</p>

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальна дисципліна «Майстерність актора» – обов’язкова навчальна дисципліна, яка є головною частиною загальної системи викладання фахових дисциплін, для виховання та різнобічного гармонійного розвитку фахівців ОП «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно».

По закінченню курсу здобувачі: володітимуть теоретичними знаннями щодо теорії акторського мистецтва; навичками акторської техніки; сформулюють уявлення щодо специфіки творчої діяльності в театрі і кіно; матимуть уявлення щодо роботи над собою і роллю, відпрацюють навички розуміння, осмислення й проникнення у внутрішній світ іншої людини.

3. МЕТА КУРСУ

Мета вивчення дисципліни – ідейна і професійна підготовка майбутнього актора драматичного театру і кіно, озброєного знаннями та вміннями, які необхідні для вирішення широкого кола проблем з виховання професійних акторів для драматичних театрів і кіно.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК07. Здатність працювати в команді.

ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.

СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.

СК03. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участю у складі творчої групи в процесі його підготовки.

СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.

СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК06. Здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів при створенні та виробництві сценічного твору.

СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.

СК10. Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності.

СК11. Здатність до спілкування з широкою професійною, науковою спільнотою та громадськістю з питань сценічного мистецтва та виробництва, до взаємодії із представниками інших творчих професій.

СК12. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.

- СК13. Здатність розробляти і реалізовувати просвітницькі проекти з метою популяризації сценічного мистецтва в широких верствах суспільства, в тому числі і з використанням можливостей театральної преси, телебачення, Інтернету.
- СК14. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.
- СК15. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.
- СК16. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- ПР02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.
- ПР04. Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.
- ПР07. Генерувати та концептуалізувати художню ідею ролі й театральної вистави в цілому.
- ПР08. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки.
- ПР09. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.
- ПР10. Обирати оптимальні художньо-виражальні та технічні засоби в процесі роботи над роллю при реалізації сценічного твору (проекту).
- ПР11. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.
- ПР12. Організувати, планувати та провадити театральну-педагогічну діяльність.
- ПР13. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, кіно, літератури, образотворчого мистецтва, музики; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.
- ПР14. Самостійно ідентифікувати напрями та концепції сценічного мистецтва у контексті сучасного мистецького і культурного життя.
- ПР15. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням історичного контексту. Здійснювати аргументований критичний аналіз творів сценічного мистецтва. Виявляти тенденції розвитку сучасного мистецько-художнього процесу.
- ПР16. Визначати творчі можливості та перспективи особистого розвитку, здійснювати психологічну саморегуляцію.
- ПР17. Аналізувати та враховувати естетичні запити глядачів.
- ПР18. Знати основні закони психології акторської майстерності.
- ПР21. Презентувати результати професійної діяльності та проектів у сфері сценічного мистецтва, доносити до фахівців і нефаківців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, аргументацію та власний досвід.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	обов'язкова навчальна дисципліна	
Формат курсу	денна/заочна форма навчання, 1-8 семестр	
Обсяг курсу	кількість кредитів - 58	
	ДФН	ЗФН
	загальна кількість годин	
	1740 год.	
	аудиторних	

	640 год.	181 год.
	лекційних	
	68 год.	16 год.
	практичних	
	442 год.	125 год.
	індивідуальних	
	130 год.	40 год.
	самостійна робота	
	1100 год.	1559 год.
Технічне і програмне забезпечення / обладнання	Технічне обладнання Навчального театру, Windows 10, Google Workspace for Education	
Форми, види навчальних занять та методи навчання	<p>Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи</p> <p>Види: лекції / практичні / індивідуальні заняття</p> <p>Методи навчання: практичний метод; проблемний (проблемно-пошуковий) метод; вербальний метод; наочний метод; інтерактивні методи («мозковий штурм», діалог Сократа, майстер-класи, метод проєктів).</p>	
Поточний контроль	Виконання практичних завдань (акторські тренінги, створення акторських етюдів, інсценівок); створення та втілення сценічного образу у виставах; виконання індивідуальних завдань (формування сценічних образів); виконання самостійної роботи (відпрацювання необхідних елементів майстерності актора в процесі створення сценічного образу).	
Підсумковий контроль	іспит	
Політика курсу*	<p>Умовами опанування навчальної дисципліни «Майстерність актора» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • систематичне виконання усіх поставлених завдань; • дотримання «Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в Харківській державній академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf); • дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності – сайт ХДАК – https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html; «Кодекс академічної доброчесності Харківської державної академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html); • запобігання / протидія булінгу (цькуванню) – («Положення про політику запобігання і протидії булінгу (цькуванню) у ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pzpb22.pdf 	

	<ul style="list-style-type: none"> • невідкладне вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до «Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі в ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks2.pdf) • визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_23.pdf)
--	--

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	пр	інд	с.р.		л	пр	інд	с.р.
1 СЕМЕСТР										
Розділ 1. Актор в середовищі існування живої природи										
Тема 1. Вступ	2	1			1	2	0,33			1,66
Тема 2. Місце і роль професії актора драматичного театру та кіно в сучасному світі існування людини	3	1			2	3	0,66			2,33
Тема 3. Джерела професії в її історичному розвитку	3	1			2	3	0,33			2,66
Розділ 2. Спосіб мислення актора										
Тема 4. Очищення свідомості актора	23	1	5	2	15	23	0,33	2	0,33	20,33
Тема 5. Актор та його природні дані	28	1	5	2	20	28	0,33	2	0,33	25,33
Розділ 3. Сюжетні імпровазації в середовищі існування										
Тема 6. Прості сюжетні імпровазації за існуючими складовими частинами живої флори та фауни. Рефлекторні внутрішні монологи	29	2	5	2	20	29	0,33	2	0,33	26,33
Тема 7. Складні сюжетні імпровазації за існуючими складовими частинами живої флори та фауни	31	2	7	2	20	31	0,33	2	0,5	28,33
Тема 8. Перехідний період роботи актора від рефлекторного	29	2	5	2	20	29	0,33	2	0,5	26,17

способу мислення до дослідження способу мислення живої істоти між флорою та фауною, мислячої людини										
Тема 9. Складні сюжетні імпровізації в співіснуванні складових елементів флори та фауни і живої мислячої істоти між флорою та фауною, людини	31	2	7	2	20	31	0,33	2	1	27,66
Тема 10. Прості сюжетні імпровізації на теми взаємовідносин живих мислячих істот, людей між собою та існуючої флори і фауни	29	2	5	2	20	29	0,5	2	1	25,5
Тема 11. Складні сюжетні імпровізації на теми взаємовідносин живих мислячих істот, людей між собою та існуючої флори та фауни	32	2	7	3	20	32	0,5	2	1	28,5
Разом за 1 семестр	240	17	46	17	160	240	4	16	5	215
2 СЕМЕСТР										
Розділ 4. Складні сюжетні імпровізації										
Тема 12. Прості сюжетні імпровізації на теми особливостей способу мислення, поведінки, почуттів власного «Я» первісної людини	37	2	8	2	25	37	0,33	2	0,5	34,17
Тема 13. Складні сюжетні імпровізації на теми особливості способу мислення, поведінки, почуттів власного «Я» первісної людини	37	2	8	2	25	37	0,33	3	0,5	33,17
Тема 14. Прості сюжетні імпровізації на основі особливостей способу мислення, поведінки, почуттів людей в первісних громадах	36	2	7	2	25	36	0,33	3	0,5	32,17

Тема 15. Складні сюжетні імпрровізації на основі особливостей способу мислення, поведінки, почуттів людей в первісних громадах	38	3	8	2	25	38	0,5	3	0,5	34
Тема 16. Прості та складні сюжетні імпрровізації на теми різних історичних епох	44	2	10	2	30	44	0,5	3	1	39,5
Тема 17. Прості та складні сюжетні імпрровізації на основі способу мислення, поведінки, почуттів людей реального середовища існування сьогодення	46	3	10	3	30	46	1	3	1	41
Тема 18. Прості та складні сюжетні імпрровізації різних видів та жанрів.	47	3	10	4	30	47	1	3	1	42
Разом за 2 семестр	285	17	61	17	190	285	4	20	5	256
3 СЕМЕСТР										
Розділ 5. Робота актора з літературно-художнім джерелом										
Тема 19. Прості сюжетні імпрровізації на основі способу мислення, поведінки, почуттів героїв літературно-художнього джерела в реальному середовищі первісних громад.	46	4	8	4	30	46	1	2	1	42
Тема 20. Складні сюжетні імпрровізації на основі особливостей способу мислення, поведінки, почуттів героїв літературно-художнього джерела в реальному середовищі існування первісних громад	51	4	8	4	35	51	1	3	1	46
Тема 21. Прості сюжетні імпрровізації на основі способу мислення, поведінки, почуттів героїв літературно-	46	4	8	4	30	46	1	2	1	42

художнього джерела в реальному середовищі існування різних історичних епох											
Тема 22. Складні сюжетні імпровазації на основі способу мислення, поведінки, почуттів героїв літературно-художнього джерела в реальному середовищі існування історичної епохи	52	5	7	5	35	52	1	3	2	46	
Разом за 3 семестр	195	17	31	17	130	195	4	10	5	176	
4 СЕМЕСТР											
Тема 23. Прості сюжетні імпровазації на основі особливостей способу мислення, поведінки, почуттів героїв літературно-художнього джерела реального середовища існування сьогодення	56	5	7	4	40	56	1	2	1	52	
Тема 24. Складні сюжетні імпровазації на основі особливостей способу мислення, поведінки, почуттів героїв літературно-художнього джерела реального середовища існування сьогодення	58	6	7	5	40	58	1	2	1	54	
Тема 25. Створення повноцінного сценічного та кінообразу на основі сюжетів літературно-художніх джерел первісних громад, різних історичних епох та сьогодення	51	6	7	8	30	51	2	4	3	42	
Разом за 4 семестр	165	17	21	17	110	165	4	8	5	148	
5 СЕМЕСТР											
Розділ 6. Паралельний світ існування вистави											
Тема 26. Перехідний період в роботі актора над створенням майбутнього сценічного та	36	8		3	25	36		2	1	33	

кінообразу від реального середовища існування до пошука існування актора в паралельному світі вистав										
Тема 27. Пошук актором в простих імпрровізаціях емоційно-енергетичного середовища існування під час створення майбутнього сценічного та кінообразу в сюжеті розвитку подій літературно-художнього джерела	37	8		4	25	37		2	1	34
Тема 28. Пошук актором в складних імпрровізаціях емоційно-енергетичного середовища існування під час створення майбутнього сценічного та кінообразу в сюжеті розвитку подій літературно-художнього джерела	38		8	5	25	32		2	1	35
Тема 29. Робота актора над створенням майбутнього сценічного та кінообразу під час пошуку середовища паралельного світу існування вистави.	39		9	5	25	39		4	2	33
Разом за 5 семестр	150		33	17	100	150		10	5	135
6 СЕМЕСТР										
Розділ 7. Емоційно-енергетичне існування актора										
Тема 30. Зони емоційно-енергетичного середовища існування в сюжеті розвитку подій літературно-художнього джерела	16		4	2	10	16		1	0,5	14,5
Тема 31. Матеріалізоване ядро в	21		4	3	14	21		1	0,5	19,5

емоційно-енергетичному середовищі існування актора під час створення майбутнього сценічного та кінообразу в сюжеті розвитку подій літературно-художнього джерела										
Тема 32. Чистий простір емоційно-енергетичного середовища існування актора під час створення майбутнього сценічного та кінообразу в сюжеті розвитку подій літературно-художнього джерела	23		5	3	15	23		1	0,5	21,5
Розділ 8. Створення сценічного образу в паралельному світі існування вистави										
Тема 33. Пошук актором матеріалізованого ядра в чистому просторі емоційно-енергетичного середовища існування під час створення майбутнього сценічного та кінообразу в сюжеті розвитку подій літературно-художнього джерела	22		5	2	15	22		1	0,5	20,5
Тема 34. Поєднання актором в чистому просторі зон емоційно-енергетичного середовища існування з матеріалізованим ядром під час створення майбутнього сценічного та кінообразу в сюжеті розвитку подій літературно-художнього джерела	21		4	2	15	21		2	1	18
Тема 35. Робота актора в різних видах та жанрах під час	23		6	2	15	23		2	1	20

поєднання в чистому просторі зон емоційно-енергетичного середовища існування з матеріалізованим ядром в процесі створення майбутнього сценічного та кінообразу в сюжеті розвитку подій літературно-художнього джерела										
Тема 36. Існування повноцінного сценічного та кінообразу в паралельному світі створеної вистави.	24		5	3	16	24		2	1	21
Разом за 6 семестр	150		33	17	100	150		10	5	135
7 СЕМЕСТР										
Розділ 9. Створення сценічного образу в сучасній драматургії										
Тема 37. Підготовчий період у роботі студентів над дипломною виставою. Знайомство з п'єсою. Читка п'єси режисером (педагогом).	26		14	2	10	26		3	1	22
Тема 38. Аналіз п'єси, часу, місця дійства, епохи дійства. Визначення зверхзавдання, теми вистави.	48		16	2	30	48		3	1	44
Тема 39. Обговорення і аналіз характерів образів, мотивів їх вчинків, зовнішніх характеристик персонажів.	49		16	3	30	49		4	1	44
Тема 40. Задум режисера (педагога), визначення зовнішнього образу вистави у контексті сучасностей. Обговорення основних сценографічних	31		18	3	10	31		4	1	26

композицій майбутньої вистави.										
Тема 41. Робота над роллю, другий план. Внутрішній монолог. Кінострічка бачення в побудові внутрішнього монологу. Сфера свідомості персонажу. Темп і ритм дійства.	54		20	4	30	54		6	0,5	47,5
Тема 42. Сфера почуттів персонажу. Емоції і рефлексії, спосіб існування актора у виставі.	47		14	3	30	47		3	0,5	43,5
Разом за 7 семестр	255		98	17	140	255		23	5	227
8 СЕМЕСТР										
Розділ 10. Створення сценічного образу в класичній драматургії										
Тема 43. Аналіз п'єси .	44		18	1	25	44		3	0,5	40,5
Тема 44. Аналіз подій, визначення наскрізної дії.	46		18	2	26	46		3	0,5	42,5
Тема 45. Поява нових персонажів. Обговорення характерів, біографій, сфери свідомості, області почуттів героїв.	47		19	2	26	47		3	1	43
Тема 46. Розбір по ролям, цілям, і задачам образів.	45		20	2	23	45		5	1	39
Тема 47. Мізансценування, планування картин в репетиційних вигорідках	54		22	2	30	54		7	1	46
Тема 48. Робота над створенням повноцінного сценічного образу.	64		22	2	40	64		7	1	56
Разом за 8 семестр	300		119	11	170	300		28	5	267
Усього	1740	68	442	130	1100	1740	16	125	40	1559

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

Усне /письмове опитування – максимально 10 балів;

Робота на практичних заняттях – максимально 20 балів;

Робота на індивідуальних заняттях – максимально 15 балів;

Самостійна робота – максимально 15 балів;

Підсумковий контроль максимально 40 балів;

Всього 100 балів.

Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти:

1 семестр

Поточний контроль											Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	40	100
2	4	4	6	6	6	6	6	6	7	7		

2 семестр

Поточний контроль							Екзамен	Сума
T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	40	100
8	8	8	9	9	8	10		

3 семестр

Поточний контроль				Екзамен	Сума
T19	T20	T21	T22	40	100
15	15	15	15		

4 семестр

Поточний контроль			Екзамен	Сума
T23	T24	T25	40	100
20	20	20		

5 семестр

Поточний контроль				Екзамен	Сума
T26	T27	T28	T29	40	100
15	15	15	15		

6 семестр

Поточний контроль							Екзамен	Сума
T30	T31	T32	T33	T34	T35	T36	40	100
5	5	10	10	10	10	10		

7 семестр

Поточний контроль						Екзамен	Сума
T37	T38	T39	T40	T41	T42	40	100
10	10	10	10	10	10		

8 семестр

Поточний контроль					Екзамен	Сума
T43	T44	T45	T46	T47	40	100
12	12	12	12	12		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА	Хід виконання роботи	Рекомендована література	Кількість балів
1 КУРС			
1 семестр			
Вправи на виховання м'язової свободи	1. Вправа на пізнання власного тіла від голови до п'ят. Тіло рухається. 2. Вправа на напруження і розслаблення м'язів.	4; 16	5
Психологія людини як основа співставлення фізичних та психофізичних елементів техніки та технології в роботі актора.	1. Елементи техніки та технології пізнання, уваги, уяви, фантазії. 2. Вправи на оволодіння психофізичними елементами уваги, фантазії в середовищі існування власного «я» актора. 3. Можливості людського тіла за допомогою психології способу мислення охоплювати зовнішні та внутрішні елементи живої і неживої природи. 4. Увага.	4; 16	5
Навколишній світ людини як засіб пізнання самого себе та середовища перебування.	1. Вжитись в різні форми тварини і людського тіла і постаратися повному оцінити переваги тіла. 2. Проби різних тварин.	4; 16	5
Ігрові елементи імпровізації, сюжети.	Освоєння психології і техніки імпровізатора.	2; 4; 16	5
2 семестр			
Сюжетні імпровізації.	1. Вибір невеликої сцени, з'ясувати	2; 4; 16	6

	<p>початок і кінець.</p> <p>2. Додати один або два моменти для середньої частини імпрровізації, запозичивши її зі сцени (текст, психологічний малюнок).</p>		
«Я» і партнер у власному сюжеті та у запропонованому викладачем.	<p>1. Вправи на сценічну віру.</p> <p>2. Вправи на опанування логікою поведінки в складних запропонованих обставинах існування.</p> <p>3. Вправи на опанування внутрішнім монологом.</p> <p>4. Вправи на акторську увагу в запропонованих обставинах складних імпрровізаційних сюжетів.</p> <p>5. Вправи на психофізичну дію.</p> <p>6. Вправи на взаємодію з партнером.</p> <p>7. Вправи на дію в умовах вимислу, пошук зорових образів у пам'яті та уяві.</p> <p>8. Вправи на опанування внутрішнім і зовнішнім темпоритмом сценічної дії в складних сюжетних імпрровізаціях.</p>	2; 3; 4; 16	7
Людина як частина історії.	<p>1. Вправа на засвоєння психології та поведінки людини в певній історичній атмосфері.</p> <p>2. Вправи на опанування відтворення різноманітних елементів історичної побутової культури.</p> <p>3. Вправи на опанування логікою послідовної цілеспрямованої дії.</p>	2; 3; 4; 16	7
2 КУРС			
3 семестр			
Запропоновані обставини сюжету літературно-художнього джерела.	<p>1. Вибір літературно-художнього джерела (один із кращих зразків світової літератури). Дослідження та вивчення літературно-художнього джерела.</p> <p>2. Автор. Біографія автора. Факти життя та творчості автора, що визначили певний напрям його творчості. Проблематика його творів.</p> <p>3. Читка вибраного матеріалу. Ознайомлення з публікаціями</p>	3; 4; 16	6

	<p>рецензій на постановки даного автора і даного матеріалу в театрах України, закордонні постановки.</p> <p>4. Обговорення.</p> <p>5. Складання біографії та характеристики персонажу з минулого життя.</p>		
Вправи на опанування різноманітними внутрішніми і зовнішніми ознаками характерів героїв літературно-художнього джерела.	<p>1. Пластика тіла, індивідуальний спосіб мислення та неповторність почуттів героїв літературно-художнього джерела.</p> <p>2. Опанування особливими якостями дійової особи: вік, національні ознаки.</p>	2; 3; 4; 16	7
Вправи на опанування індивідуальними ознаками мови літературно-художнього джерела.	Мовна характеристика героїв літературно-художнього джерела.	2; 4; 6; 16	7
4 семестр			
Вправи на техніку та технологію пізнання через власне «я» героїв літературно-художнього джерела.	<p>1. Пізнання героїв літературно-художнього джерела через особистий досвід та безпосередні життєві спостереження.</p> <p>2. Якщо п'єса малює життя, віддалене від сьогодення часом і простором, необхідне користування додатковими джерелами, які описують життя даної епохи.</p> <p>3. Імпровізаційні сюжети з «минулого».</p>	2; 3; 4; 16	7
«Я» персонажу.	<p>1. Вивчення біографії героїв літературно-художнього джерела.</p> <p>2. Створення сюжетних імпровізацій з біографій життя героїв минулого, сучасного та майбутнього.</p> <p>3. Вправи на пізнання та втілення особливих рис внутрішньої та зовнішньої поведінки персонажу.</p> <p>4. Вміння користуватись внутрішнім монологом в запропонованих обставинах біографії життя персонажу на основі імпровізаційних сюжетів.</p> <p>5. Вправа на поєднання внутрішнього монологу з</p>	4; 16	6

	<p>текстом автора літературно-художнього джерела.</p> <p>6. Створення імпровізаційних сюжетів на конкретному драматургічному творі.</p> <p>7. Вміння перебувати в житті персонажів різних за жанрами літературно-художнього джерела.</p>		
Створення на основі драматургічного твору закінченого практичного підсумкового показу.	<p>1. Перебування персонажу в конкретному просторі і часі запропонованих обставин літературно-художнього джерела.</p> <p>2. Вміння актора користуватися додатковими засобами виразності (костюм, грим, реквізит тощо).</p>	2; 3; 4; 16	7
3 КУРС			
5 семестр			
Перехід від реалістично-психологічного існування життя персонажів в запропонованих обставинах сюжету драматичного твору до енергетично-емоційних імпровізацій на етапі створення сценічного образу.	<p>1. Поняття про складні енергетично-емоційні імпровізації та їх відмінність від реалістично-психологічних імпровізацій.</p> <p>2. Вправи на засвоєння техніки та технології методики енергетично-емоційної імпровізації.</p> <p>3. «Афективний спогад».</p> <p>4. Перевтілення методом енергетично-емоційних імпровізацій в персонажі героїв конкретного сюжету літературно-художнього джерела.</p> <p>5. Тренінг для опанування перевтіленням в персонажі героїв конкретного сюжету літературно-художнього джерела.</p>	2; 4; 10; 16	6
Поняття про існування сценічного образу середовищі паралельного світу.	<p>1. Характерність як комплекс навиків володіння всіма елементами техніки і технології актора.</p> <p>2. Знаходження через спеціальний тренінг в підсвідомості актора нових елементів техніки і технології на шляху до підсвідомості персонажу.</p> <p>3. Пошук через тренінг в підсвідомості персонажу</p>	4; 10; 16	7

	елементів техніки та технології актора на шляху до створення сценічного образу існування в середовищі паралельного світу.		
Перехід від персонажу до сценічного образу.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проживання актором повноцінного життя персонажу. 2. Володіння технікою та технологією сценічної пари. 3. Наповненість сценічної паузи внутрішнім монологом. 4. Збереження чіткого темпоритму в сценічному середовищі вистави. 	4; 16	7
6 семестр			
Вплив жанру та стилю на створення актором повноцінного сценічного образу.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розуміння й вдосконалення способу мислення, логіки поведінки та природи почуттів в освоєнні жанру та стилю вистави. 2. Вміння використати актором усі існуючі допоміжні засоби виразності: костюм, грим, деталі реквізиту та бутафорії для чіткого виявлення жанру і стилю вистави. 3. Поєднаність пластичної форми характеру персонажу із внутрішнім світом його життя. 	4; 16	6
Збереження в існуючому середовищі вистави повноцінного персонажу майбутнього сценічного образу.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Володіння актором чітким внутрішнім монологом персонажу, зовнішніми манерами характерності, жанру, збереження мовної характеристики персонажу. 2. Професіоналізм в оволодінні гримом, костюмом, реквізитом. 3. Музичне оформлення, звукове, шумове, світло. 4. Внутрішні і зовнішні відносини між персонажу. 	2; 4; 16	7
Існування сценічного образу в паралельному світі створеної вистави.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Існування актора в атмосфері вистави. 2. Чіткість та фіксація темпоритму існування персонажу в атмосфері вистави. 3. Пошук безперервного життя персонажів в атмосфері вистави. 4. Цілісність атмосфери у взаємовідносинах життя персонажів з іншими допоміжними засобами виразності. 	2; 4; 16	7

	5. Фіксація всіх елементів техніки та технології актора в існуючій виставі. 6. Глядач як важливий компонент вистави у створенні актором повноцінного сценічного образу.		
4 КУРС			
7 семестр			
Підготовчий період у роботі студентів над дипломною виставою. Знайомство з п'єсою. Читка п'єси режисером (педагогом).	1. Читка літературно-художніх джерел. 2. Аналіз драматургічного матеріалу. 3. Вибір п'єси зі світової драматургії.	2, 13, 16	2
Аналіз п'єси, часу, місця дійства, епохи дійства. Визначення зверхзадачі, теми вистави.	1. Визначити головну проблему п'єси. 2. Дослідити час і епоху написання драматургічного матеріалу. 3. Зробити дієвий аналіз п'єси.	3, 15, 21	2
Обговорення і аналіз характерів образів, мотивів їх вчинків, зовнішніх характеристик персонажів.	1. Вміти створювати першообраз. 2. Створити лінію поведінки зовнішнього і внутрішнього життя персонажу. 3. Встановити спосіб мислення персонажу. 4. Опанувати процес втілення сценічного образу.	6, 14, 16, 22	3
Задум режисера (педагога), визначення зовнішнього образу вистави у контексті сучасності. Обговорення основних сценографічних композицій майбутнього вистави.	1. Створити художньо-просторове рішення майбутньої вистави. 2. Підібрати костюми, реквізит, грим відповідно до потреб і задач вистави. 3. Поєднати під час репетиції всі компоненти сценічної виразності і сценографічного оформлення.	13, 14, 19	3
Робота над роллю, другий план. Внутрішній монолог. Кінострічка бачення в побудові внутрішнього монологу. Сфера свідомості персонажу. Темп і ритм дійства.	1. Вміти вибудовувати лінію поведінки персонажу. 2. Освоїти спосіб мислення і послідовність дії свого героя. 3. Знайти темпоритм персонажу.	2, 6, 14	5
Сфера почуттів персонажу. Емоції і рефлексії, спосіб існування актора у виставі.	1. Провести дієвий аналіз ролі. 2. Розкрити світогляд персонажу. 3. Дослідити природу існування свого героя у виставі.	3, 8, 11	5

8 семестр			
Аналіз п'єси.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вміти розкривати головний конфлікт п'єси. 2. Визначити надзавдання і наскрізну дію. 3. Виокремити головну проблему драматургічного твору. 	10, 13, 17	2
Дієвий розбір п'єси.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити головні події п'єси. 2. Виокремити вихідну подію п'єси. 3. Проаналізувати характери дійових осіб. 	3, 11, 18	2
Застільний період з поглибленим розбором матеріалу (спроба знайти характерні риси персонажу та присвоєння їх собі).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Пройти застільний період роботи над роллю. 2. Знайти особливі характерні риси персонажу. 3. Оволодіти методом перевтілення. 	2, 6, 14	4
Робота над роллю. Спроба створити сценічний образ.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створити позасюжетне життя персонажу 2. Оволодіти внутрішніми монологами персонажу. 3. Знайти зовнішню характеристику персонажу. 	3, 14, 16	4
Словесна дія.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вміти розбирати текст за логікою і послідовністю дії. 2. Опанувати сценічне слово як вольовий і дієвий акт роботи актора при створенні сценічного образу. 3. Опрацьовувати текст ролі як зі сторони логічного сенсу, так і зі сторони образного змісту. 4. Вміти розкривати підтекст ролі. 	2, 6, 19	4
Розкриття автора, епохи, соціального середовища, жанру.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізувати життєвий та творчий шлях автора в контексті певного історичного періоду. 2. Дослідити світогляд автора. 3. Вміти працювати в різних історичних епохах. 4. Оволодіти певною методою роботи актора в різних жанрах класичної драматургії. 	10, 11, 17	4

10. ТЕМИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва	Кількість балів
1 семестр		
1	Засвоєння комплексу емоційно-енергетичних тренінгів очищення свідомості власного «Я» актора.	1
2	Засвоєння елементів тренінгу техніки і технології роботи актора під час відтворення власним “Я” існуючих складових частин живої флори та фауни.	2
3	Засвоєння елементів тренінгу техніки та технології роботи актора під час створення простих сюжетних імпровізацій за існуючими складовими частинами живої флори та фауни.	2
4	Засвоєння елементів тренінгу техніки і технології роботи актора під час створення складних сюжетних імпровізацій за існуючими складовими частинами живої флори та фауни.	2
5	Засвоєння елементів тренінгу техніки і технології роботи актора під час створення простих сюжетних імпровізацій на основі співіснування складових елементів флори та фауни і живої мислячої істоти між флорою та фауною, людини.	2
6	Засвоєння елементів тренінгу техніки і технології роботи актора під час створення складних сюжетних імпровізацій на основі співіснування складових елементів флори та фауни і живої мислячої істоти між флорою та фауною, людини.	2
7	Засвоєння елементів тренінгу техніки та технології роботи актора під час створення простих сюжетних імпровізацій на теми взаємовідносин живих мислячих істот, людей між собою та існуючої флори та фауни.	2
8	Засвоєння елементів тренінгу техніки та технології роботи актора під час створення складних сюжетних імпровізацій на теми взаємовідносин живих мислячих істот, людей між собою та існуючої флори та фауни.	2
2 семестр		
9	Засвоєння елементів тренінгу техніки та технології роботи актора під час створення простих сюжетних імпровізацій на теми особливостей способу мислення, поведінки, почуттів первісної людини, в реальному середовищі існуючої флори та фауни.	2
10	Засвоєння елементів техніки та технології роботи актора під час створення складних сюжетних імпровізацій на теми особливостей способу мислення, поведінки, почуттів первісної людини, в реальному середовищі існуючої флори та фауни.	2
11	Засвоєння елементів тренінгу техніки та технології роботи актора під час створення простих сюжетних імпровізацій на основі особливостей способу мислення, поведінки, почуттів людей в первісних громадах.	2
12	Засвоєння елементів тренінгу техніки та технології роботи актора під час створення складних сюжетних імпровізацій на основі особливостей способу мислення, поведінки, почуттів людей в первісних громадах.	2
13	Засвоєння елементів тренінгу техніки та технології роботи актора під час створення простих та складних сюжетних імпровізацій на теми	3

	різних історичних епох, після періоду життя людей в первісних громадах.	
14	Засвоєння елементів тренінгу техніки і технології роботи актора під час створення простих та складних сюжетних імпровізацій на основі особливостей способу мислення, поведінки, почуттів людей реального середовища існування сьогодення.	2
15	Засвоєння елементів тренінгу техніки та технології роботи актора під час створення простих та складних сюжетних імпровізацій різних видів та жанрів в реальному середовищі існування.	2
3 семестр		
16	Засвоєння елементів тренінгу техніки і технології роботи актора під час створення простих сюжетних імпровізацій на основі способу мислення, поведінки, почуттів героїв літературно-художнього джерела.	3
17	Засвоєння елементів тренінгу техніки і технології роботи актора, під час створення складних сюжетних імпровізацій, на основі особливостей способу мислення, поведінки, почуттів героїв літературно-художнього джерела.	4
18	Засвоєння елементів тренінгу техніки і технології роботи актора під час створення простих сюжетних імпровізацій на основі особливостей способу мислення, поведінки, почуттів героїв літературно-художнього джерела.	4
19	Засвоєння елементів тренінгу техніки і технології роботи актора під час створення складних сюжетних імпровізацій на основі особливостей способу мислення, поведінки, почуттів героїв літературно-художніх джерел різних історичних епох в реальному середовищі існування, після періоду життя людей в первісних громадах.	4
4 семестр		
20	Засвоєння елементів тренінгу техніки і технології роботи актора під час створення простих сюжетних імпровізацій на основі способу мислення, поведінки, почуттів героїв літературно-художніх джерел реального середовища існування сьогодення.	2
21	Засвоєння елементів тренінгу техніки і технології роботи актора під час створення складних імпровізацій на основі дослідження власним «Я» актора особливостей способу мислення, поведінки, почуттів героїв літературно-художніх джерел реального середовища існування сьогодення.	2
22	Засвоєння елементів тренінгу техніки і технології роботи актора під час створення власним «Я» актора повноцінного сценічного та кінообразу на основі сюжетів літературно-художніх джерел з первісних громад, різних історичних та сьогодення .	2
23	Засвоєння комплексу тренінгів техніки і технології роботи актора під час створення майбутнього сценічного та кінообразу в перехідному періоді від реального середовища існування актора до середовища паралельного світу вистави.	2
24	Засвоєння елементів тренінгу техніки і технології роботи актора в простих імпровізаціях під час пошуку емоційно-енергетичного середовища існування на основі сюжету розвитку подій літературно-художнього джерела в процесі створення майбутнього сценічного та кінообразу.	2

25	Засвоєння елементів тренінгу техніки і технології роботи актора в складних імпровізаціях під час пошуку емоційно-енергетичного середовища існування в процесі створення майбутнього сценічного та кінообразу на основі сюжету розвитку подій літературно-художнього джерела.	2
26	Засвоєння елементів тренінгу техніки і технології роботи актора під час пошуку емоційно-енергетичного середовища існування в процесі створення майбутнього сценічного та кінообразу в сюжеті розвитку подій літературно-художнього джерела.	3
5 семестр		
27	Засвоєння елементів тренінгу техніки і технології роботи актора в простих та складних імпровізаціях під час опанування різних зон емоційно-енергетичного середовища існування в процесі створення майбутнього сценічного та кінообразу в сюжеті розвитку подій літературно-художнього джерела.	5
28	Засвоєння елементів тренінгу техніки і технології роботи актора в простих та складних імпровізаціях під час пошуку матеріалізованого ядра майбутнього сценічного та кінообразу в емоційно-енергетичному середовищі існування актора в сюжеті розвитку подій літературно-художнього джерела.	5
29	Засвоєння елементів тренінгу техніки і технології роботи актора в простих та складних імпровізаціях по входженню в чистий простір емоційно-енергетичного середовища існування під час створення майбутнього сценічного та кінообразу в сюжеті розвитку подій літературно-художнього джерела.	5
6 семестр		
30	Засвоєння елементів тренінгу техніки і технології роботи актора в простих та складних імпровізаціях під час пошуку матеріалізованого ядра в чистому просторі емоційно-енергетичного середовища існування в процесі створення майбутнього сценічного та кінообразу в сюжеті розвитку подій літературно художнього джерела.	3
31	Засвоєння елементів тренінгу техніки і технології роботи актора в простих та складних імпровізаціях під час пошуку в чистому просторі зон емоційно-енергетичного середовища існування в процесі створення майбутнього сценічного та кінообразу в сюжеті розвитку подій літературно-художнього джерела.	3
32	Засвоєння елементів тренінгу техніки і технології роботи актора в складних імпровізаціях під час поєднання в чистому просторі зон емоційно-енергетичного середовища існування з матеріалізованим ядром в процесі створення майбутнього сценічного та кінообразу в сюжеті розвитку подій літературно-художнього джерела конкретного жанру.	4
33	Засвоєння роботи актора над існуванням повноцінного сценічного та кінообразу в паралельному світі створеної вистави.	5
7 семестр		
34	Читка переліку запропонованих драматургічних творів.	3
35	Аналіз подійного ряду ролі.	3
36	Проблема та світогляд персонажу.	3
37	Пластичні та словесні особливості персонажу	3
38	Перевтілення в акторській професії.	3
8 семестр		

39	Читка переліку класичних драматичних творів.	2
40	Світогляд автора, епоха, стиль, жанр.	2
41	Актуальність та проблематика драматургічного твору.	2
42	Створення сценічного персонажу класичної драматургії.	3
43	Внутрішні монологи та сценічні імпрровізації.	3
44	Робота над словом, характером, характерністю.	3

11. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СЕМЕСТРОВИХ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ТЕСТУВАНЬ

1. Дія. «Якби», «запропоновані обставини»
2. Уява та сценічна увага.
3. Звільнення м'язів.
4. Зверхзадача. Наскрізна дія.
5. Життєвий та творчий шлях Шекспіра.
6. Дослідження організму людини та всіх її складових частин.
7. Робота головного мозку та нервової системи.
8. Поняття про сон та його вплив на професію актора.
9. Поняття про гіпноз та його вплив на професію актора.
10. Поняття про характер та характерність
11. Поняття термінології слів «дійова особа», «роль», «герой», «героїня», «персонаж», «сценічний образ»
12. Роман життя та його розуміння під час роботи над майбутнім сценічним образом
13. Поняття про сценічний образ
14. Життєвий та творчий шлях Жан-Батист Мольєра.
15. Поняття про перевтілення за реалістичним методом актора.
16. Поняття про класицизм та його історичний внесок у історію театру.
17. Робота актора над роллю та її складові частини
18. Данте Аліг'єрі життєвий та творчий шлях.
19. Епоха Візантії, релігійне, соціальне та духовне надбання.
20. Робота головного мозку та нервової системи.
21. Методика роботи актора в реалістично-психологічному театрі.
22. Сценічне мистецтво та сценічне ремесло.
23. Різниця в поняттях сюжет, зміст, фабула.
24. Поняття про гіпноз та його вплив на професію актора.
25. Внутрішній монолог та його використання професійним актором.
26. Дія. «Якби», «запропоновані обставини».
27. Поняття «Уява» в професії актора.
28. Поняття «сценічна увага» в професії актора.
29. Характер та характерність в роботі актора над майбутнім сценічним образом.
30. Поняття «почуття правди» та віра в професії актора
31. Спілкування. Поняття про сценічне спілкування в професії актора.
32. Складові частини етапу роботи актора над майбутнім сценічним образом.
33. Поняття «зверхзадача», «наскрізна дія» в професії актора.
34. Навики роботи актора в різних жанрах драматургії.
35. Поняття «емоційна пам'ять» в професії актора.
36. Внутрішнє сценічне самопочуття.
37. Поняття про «дилетантизм» в професії актора.
38. Поняття про сон та його вплив на професію актора.
39. Поняття «роль», «дійова особа», «герой», «героїня», «персонаж», «сценічний образ».
40. Темпоритм як основа зовнішнього і внутрішнього виявлення дійової лінії актора.
41. Внутрішні монологи та їх виявлення в різних жанрах драматургії

42. Особливості роботи актора в жанрі трагедії.
43. Трагедія «Гамлет» Вільяма Шекспіра та її виявлення в ній невидимого конфлікту сюжету.
44. Комедія «Гартюф» Мольєра, та виявлення в сюжеті всіх конфліктних перепитій.
45. Різниця у створенні акторами внутрішніх монологів, схованих думок персонажів в роботі над драматургічним жанром: комедія, трагедія, мелодрама.
46. Різниця специфіки роботи актора в жанрах комедії та трагедії.
47. Специфіка роботи акторів в експериментальному Молодому театрі під керівництвом Л.Курбаса.
48. Специфіка роботи актора в жанрі комедія.
49. Специфіка роботи актора в жанрі драма.
50. Специфіка роботи актора в жанрі трагедія.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

Обов'язкова

1. Антонович Д. Триста років українського театру, 1619-1919.- Львів, 2001
2. Барнич М. Майстерність актора: техніка "обману": навч. посіб. з майстерності актора (лекції та практ. заняття) – Київ: Ліра-К, 2016
3. Борис, Ігор. Таїнство творіння актора та режисера [Текст] : науково-дослідницька монографія / Ігор Борис. – Харків : Друкарня Мадрид, 2020. – 224 с.
4. Борис І.О., Плохотнюк Г. М. Майстерність актора : прогр. та навч.-метод. матеріали до курсу для студ. спец. «Театр. мистец.» / М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури, Каф. майстерності актора; [уклад. : І. О. Борис, Г. М. Плохотнюк]. — Х. : ХДАК, 2007. — 40 с.
5. Брокетт О. Г. Історія театру : [посібник]. – Львів : Літопис, 2014
6. Брук Пітер. Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр / Перекл. з англ. Я. Винницької та О. Матвієнко, післямова Б. Козака. – Львів, 2005.
7. Веселовська Г. І. Сучасне театральне мистецтво : навч. посібник – К.: НАКККіМ, 2014
8. Гротовський Є. Театр. Ритуал. Перфомер. / Є. Гротовський. – Львів: Факел, 1999. – 185 с.
9. Історія українського театру. У 3 т. / Л. Барабан та ін. ; НАН України, ІМФЕ ім. М. Рильського. Київ, 2009. 876 с.
10. Клековкін О. Ю. Містерія у генезі театральних форм і сценічних жанрів : навч. посібник. – К. : КДІТМ ім. І.К. Карпенка-Карого, 2001
11. Корнієнко Н. М. Лесь Курбас: репетиція майбутнього. Київ : Факт, 1998. 469 с.
12. Красильникова О. В. Історія українського театру ХХ сторіччя : монографія. Київ : Либідь, 1999. 208 с.
13. Курбас Л. Філософія театру / Л. Курбас; упоряд. М. Лабінський; [ред. М. Москаленко]. Київ : Основи, 2001. 917 с.
14. Наконечна О. Детермінанти створення і втілення сценічного образу в театральному мистецтві: монограф. / О. Наконечна. – Одеса: Астропринт, 2006. – 248 с.
15. Паві П. Словник театру. Львів, 2006. - 640 с.
16. уклад. І. О. Борис. Шлях до професії актора театру та кіно (відповідно до вимог ECTS): навч.-метод. посіб. з навч. дисципліни "Майстерність актора" для студ. 1-4 курсів спец. "Актор драм. театру та кіно". Х. : ХДАК, 2012

Додаткова

17. Гринишина М. Театральна культура рубежу ХІХ–ХХ століть : Реалізм. Дискурс / Ін-т проблем сучас. мистецтва НАМ України. Київ : Фенікс, 2013. 344 с.
18. Єрмакова Н. Березільська культура : історія, досвід / Ін-т екран. мистецтва Нац. акад. мистецтв України. Київ : Фенікс, 2012. 512 с.

19. Коломієць Р. Г. Традиції, канони і новації українського театру. Початок XIX – початок XX ст. / Ростислав Григорович Коломієць; Ін-т проблем сучасн. мист-ва НАМ України. – К.: Інтертехнологія, 2008 – 135 с.
20. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття. Пошук (Картини світу. Ціннісні орієнтації. Мова. Прогноз). – К. : Факт, 2000. 160 с.
21. Миленька Г. Д. Історія зарубіжного театру (від Античності до Просвітництва: [навч. посібник]. – К. : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2007
22. Нариси з історії театрального мистецтва України XX століття : Акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучас. мистецтва. Київ : Інтертехнологія, 2006. 1054 с.
23. Проскуряков В. Архітектура українського театру. Простір і дія. – Львів : Вид-во нац. ун-ту "Львівська політехніка", 2001
24. Український театр XX століття : антологія вистав / Нац. акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучас. мистецтва ; за заг. ред. М. Гринишиної. Київ : Фенікс, 2012. 963 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури <http://lib-hdak.in.ua/>
2. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека <http://mtlib.org.ua/>
3. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка <https://korolenko.kharkov.com/>